

Forfatter: Bording, Anders

Titel: Udrag fra Digte. - 1984

Citation: Bording, Anders: "Digte. - 1984", i Bording, Anders: *Digte. - 1984*, udg. af ERIK SØNDERHOLM, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, 1984-86, s. XXVI.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-bording01val-shoot-idm140114470210112/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Digte. - 1984

Men i øvrigt er det indlysende, at 1735-udgaven, der bygger på Rostgaards to trykte værktøjsfortegnelser fra 1703 og 1706, og som hviler på Bording-specialisten Peder Terpagers viden, har været rettesnor, specielt med hensyn til hyrdedigtene. I en række håndskrifter på Det Kongelige Bibliotek findes der et ukendt antal hyrdeviser, sikkert nærmere 1000 end 500, men da stilen gennemgående er aldeles upersonlig, og da digterne bygger deres digte over nogle ganske få modeller, der blot er forskellige i henseende til tilvejebringelsen af digtets hovedsituation: klagesangen, er det nærmest halsløs gerning at begynde at forfatterbestemme; for Bordings vedkommende vanskeliggøres hele problematikken yderligere deraf, at hans hyrdeviser normalt optræder lige så anonymt i disse håndskrifter som alle de øvrige, således at udskillelsen beror på Terpager-Rostgaards indsats. De havde til gengæld den fordel at være 275 år nærmere kilden end nærværende udgiver; Bording har dog nogle specielle træk her og der (for eksempel en vis usikkerhed med hensyn til parcernes rollefordeling), der har gjort det rimeligt at forøge bestanden en smule.

Mens 1735-udgaven stort set kun arbejder med tre »generer«: lejlighedsdigte, salmer og hyrdeviser, bliver digtene i nærværende udgave underinddelt på samme måde som i Kingo- og Worm-udgaverne. Hvilket princip man end vælger, vil det imidlertid desværre ofte vise sig vanskeligt eller upraktisk at være aldeles konsekvent, thi dette ville indebære, at det samme digt helst skulle placeres i to-tre undergrupper. I sådanne tilfælde har jeg truffet et valg; som eksempel kan nævnes, at bryllups- eller mindedigte til

kongehuset placeres under gruppen: Digte til kongehuset, og ikke under de ellers relevante grupper, idet jeg anser disse digte for at være politiske digte, der bedst kan samles med lignende politisk bekendende digte; rim- og bindebrevene til Gabel og Tscherning er af samme grunde anbragt under digte til embedsmænd, idet digtene næppe kan betragtes som selskabelig leg, de er derimod bønsskrifter og hyldestdigte til politiske magthavere, enkelte måske derfor med direkte bagtanke på kongen, thi de to nævnte tysktalende statsmænd har næppe kunnet læse Bordings digte med nogen forståelse. Et akrostikon i en hyrdevise (nr. 143) afslører den som et frieridigt, men på grund af hele den bukoliske tradition er digtet forblevet under hyrdedigtningen, så meget mere som en række andre hyrdeviser ligeledes er formede med et akrostikon, hvor det dog ikke har været muligt at bestemme personen eller lejligheden eller motivet. Konsekvens på dette felt har ikke været rimelig eller gennemførlig, thi så skulle digte som de to over Jørgen Brase og Søren Portner (nr. 80 og 81) have været anbragt i forbindelse med hyldestdigte til Tscherning og Ejler Holck; der kunne nævnes flere lignende tilfælde, men de anførte får række.

Med disse modifikationer er der gennemført en genreopstilling i lighed med den i Kingo- og Worm-udgaverne anvendt; inden for de enkelte gener er ordningen forskellig; i lejlighedsdigtene (I-X, XIII) er opstillingen kronologisk, svarende til første afdeling af 1735-udgaven, der opstiller samtlige lejlighedsdigte kronologisk og anbringer ikke daterbare digte til sidst i denne store uspecificerede afdeling; det samme er gjort her; men